

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
pe 10 cor.; pe 1/4 de an
10 cor.; pe 1 lună 2 cor.
Pentru România și
București pe an:
40 franci.

Anunșurile nu se napotază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisorile nefrancate nu se
primesc.

Subterfugii.

(2) Înființarea judicaturei Curiei în materie electorală este socotită din partea maghiară ca un punct de glorie guvernului Széll, care la venirea la putere a primit îndatorirea de a modifica legea electorală.

Cu aceeași căldură, cu care apăna altădată nelegiuirea lui Bánffy, șefele partidului „liberal” darnice sunt și astăzi de elogii și preamări pentru guvern. Nu am ajuns încă să vedem alegeri generale sub Széll, și în toate acestea i se aduc elogii, ca în fața unui fapt înțelept, în tirade de fraze, ce se scurg în coloanele zărilor sub titlul de „alegeri curate”.

La alegerea suplimentară ce a avut loc de curând la Tapoleza însă s'a vădit întrezări, că a rupe cu vechiul sistem electoral din Ungaria, care se bazează pe o practică prea învechită, foarte greu, admitând chiar că din partea autorităților ar exista o sinceră tendință de europeanizare.

Dar deoarece ce modificarea ce s'a făcut în legea electorală din Ungaria a avut cătuși de puțin în vedere interese decât interesele pur maghiare, ear pentru naționalități, pentru puțința lor de a participa la alegeri și în special pentru Românii din ideal, cu nimic n'a contribuit noua lege faptică a lucrurilor — ne vom ocupa aici numai de o chestiune latuțică ce ese în relief din discuțiile din presă asupra viitoarelor alegeri, într-o cât s'a desbatut mult și studierea naționalităților în fața lor într-o cât avem de semnalat câte declarațiuni semnificative.

Este caracteristic, că deși organele șoviniste nu întrelasă ocaziune să accentueze unitatea etnică a „poporului” din Ungaria, ca o necesitate de stat, mereu se adresează naționalităților, poftindu-le să intre în parlament și făcându-le oferte ca urmare:

„Aceia cari se vor prezenta în parlament, din mijlocul naționalităților vor fi primiți după meritul, patriotismul, capacitatea, trecutul lor și abilitățile lor față de țară și orice altceva care va fi primită nu numai ca preveniență ci cu sinceră iubire.”

Frumoase vorbe sunt acestia, frumoase, dar' nimic nu împiedică de a se deserte.

Lupta noastră este o luptă conștientă pentru întărirea patriei noastre; și în interesul binele al statului am cerut și cerem să se dea puțința de a participa la viața lui, precum participăm cu noi și cu avatul nostru la susține-

rea lui. Patriotii suntem, și nici de calitate nu este lipsit neamul nostru maghiar, se pune în calea chiar și a realității dreptului nostru înscris în lege și febra „Ungariei maghiare” zugrăvește pe pereți fantoma irendentismului... și inventează tendințe — nu „fațise”.

Sunt zăre maghiare cari își fac o mândrie declarându-se de șoviniste ele agită și presionează, aruncând banale epitete de tradări, făcând risipă de minciuni și necuviințe față cu tot ce tinde la schimbarea situației, care în țara noastră atât de mult a fâșit concepțiunea legii, dreptului și dreptății.

De aceea, deși impregiarăile și chiar unele acte ale guvernului ne dovedesc că suntem cu mult prea departe decât să ne așteptăm ca vorbelor, preveniență și „sinceră iubire” să le urmeze fapte corespunzătoare, această înclinare a cercurilor conducătoare spre schimbarea raporturilor încordate, limbajul organelor guvernamentale este în orice caz, un semn de îmbălbăzire a modului de judecată a cercurilor conducătoare, un mod de gândire cu totul deosebit de modul brutal de-a gândi al guvernului anterior.

Este o dovadă că actualii conducători s'au simțit datorii de-a se ocupa de chestia de naționalități și altfel decât prin judecătoria și geandarmii.

Acesta este un progres, este un câștig real, căci este o oficială recunoaștere a nedreptății naționalităților, cari până azi sunt încă refuzate dela viața de stat.

Condițiunea însă în care ni-se oferă azi „iubirea”, adică concesiunea de a participa și noi la viața de stat „maghiar” ca individualități, ca persoane, fără a reprezenta interesele și tendințele neamului nostru, la rindul său, e un subterfugiu lipsit de cel mai elementar bun simț. Și tocmai fiind că la astfel de subterfugii alearga detentorii puterii, fiindcă își croiesc principii fundamentale pentru viața de stat din imposibilități, contrarii logicii și firei lucrurilor, este slabă, este subredă baza morală a atitudinii lor față cu naționalitățile.

Pe când baza pe care ne întemeiam noi pretențiile este o lege organică a statului, a cărei neaplicare este o vină a stăpânirii. Dreptul, pe de altă parte, dreptul de a trăi și de a ne desvolta după firea și aspirațiile noastre, este un drept natural; ear agresiunea față cu acest drept este o nedreptate, și este dovadă unei inferiorități, este o dovadă de slăbiciune, din partea guvernărilor noastre.

Țăria noastră, superioritatea morală, ne este în dreptatea cauzei noastre. Baza morală este cea mai serioasă garanție a unei favorabile soluții, a unei viitoare rezolvări a neînțelegerii româno-maghiare, ca să-i zicem așa, în sensul satisfacerii dreptății, și înlăturării politice de subterfugii și de chitibușerii.

Infamie. „Hazánk” în numărul său de la 4 Sept. scrie un articol de fond, în care recunoaște că opinia publică a Europei în afaceri conflictuale cu Bulgaria este favorabilă României. Cu toate acestea, zărul maghiar își permite necuviința să compare Liga culturală cu comitetul macedo-bulgar, zicând că în ceea ce privește armele de luptă, nu prea se deosebesc una de altă.

Insinuări infame de felul acesta am citit și în alte zăre maghiare. E de regretat, dacă nici „Hazánk” nu este mai bine informată. Ori că intenționat acuză Liga, pentru că în trecut bărbății dela Liga au dat de atâtea ori de gol toate maneperele și prigonirile șovinistilor.

Contra emigrărilor. Fișorul din Veszprem după-cum aflăm din zărele maghiare, îngrozit de marea emigrare spre America, care mereu crește, a trimis o scrisoare circulară în comitat, prin care crede că va putea împiedeca acest flagel. Recunoaște că remediarea acestei plage nu se poate face decât prin dispozițiuni economice și administrative mai intense, pentru cari se cere mult timp, și mai ales mari jertfe din partea statului. Deocamdată însă anulează la concursul președintelui, mai ales, pentru a abate pe credincioșii deia pornirea lor.

Președintele atît de hotărât în totdeauna, alături cu președii celorlalte naționalități, sunt aceia la cari apelează, la al căror patriotism apelează, după-ce atît de mult i au injurat și le au contestat patriotismul „măntuitorii patriei”, neputincioși în fața primejiei.

Să le fie de învăț șovinistilor, că numai prin iubirea poporului se dovedește și iubirea patriei, și se poate servi patria, care nu este numai a maghiarilor.

Soluția situației în Austria.

Suntem în pragul unor evenimente de mare importanță. Soluția pentru situația încurcată nu mai este îndepărtată; cu toate acestea însă, modul în care se va rezolva starea încurcată nu-l putem preconiza.

Un fapt singur este, că Coroana nu mai așteaptă o rezolvare prin schimbarea de persoane, care s'a dovedit de puțin eficace; astfel svonul scos de presa cehă, despre îndepărtarea lui Körber de la guvern, e lipsit de temelie.

Körber a fost primit într-o lungă audiență de M. Sa, cu care ocaziune M. Sa și-a exprimat deplina încredere ce are în persoana primului-ministru austriac.

Ceea ce este deocamdată sigur, după cum aflăm din știrile sosite de la Viena, este că parlamentul a și nu va mai fi chemat să lucreze, deoarece încercările lui Körber de

a stabili un modus agendi cu șefii de partide au fost zadarnice. Cum ar mai și putea fi chemat la muncă un parlament, care a fost trimis acasă deja de trei ori, de Badeni, Thun și Körber?

Zărul N. W. Ab. spune că cercurile politice vieneze cred că guvernul disolvând parlamentul nu-l va mai convoca, de cât atunci când va putea convoca un parlament capabil de a luera. Disolvarea parlamentului actual e fapt, care după sevirșirea unor formalități se va și publica în zărul oficial.

„Neue Fr. Pr.” spune că disolvarea parlamentului va urma încă în zilele aceste; ear' știrile lansate de presa cehă, în privința unei crize ministeriale, sunt lipsite de ori ce temelie. Nici ministrul Rezek, ministru ceh, nu va fi silit să se retragă din cabinet, deoarece ce disolvarea parlamentului nu este îndreptată în contra cehilor.

Disolvarea parlamentului, după părerea cercurilor hotărâtoare nu însemnează instalarea absolutismului, căci guvernul va guverna pe baza §-lui 14, până când va deveni iminentă necesitatea convocării din nou a parlamentului, ceea ce va fi în toamna viitoare, la convocarea delegațiunilor, de care ce chelutelile delegaționale pe anul 1901 au fost votate deja de delegațiunile din luna Maiu.

Primul ministru ungar, Coleman Széll, a sosit la Viena, și a avut o întrevedere cu Körber; mâne va fi primit de M. Sa. Se crede că va fi ascultat și cuvântul lui în chestia soluției situației austriace.

Din România.

Complotul bulgăresc.

Arestării și expulsării.

Politia din Giurgiu a anunțat serviciul de siguranță din București cum că un Bulgar a fost văzut la Giurgiu trecând spre București.

Imediat sau trimes doi agenți la gara Filaret și Bulgarul a fost arestat îndată ce s'a dat jos din tren.

Se crede că Bulgarul avea misiunea să făptuiască omorul unui înalt personaj politic din țară. La dînsul s'a găsit un revolver cu foc central, o cartusieră, un pumnal și mai multe scrisori de ale membrilor comitetului, adresate la mai multe notabilități bulgare din capitală, Braila și Galați.

Di Judecător I. Th. Florescu a făcut o importantă descindere la Comuna Jilava care se știe că este în mare parte locuită de Bulgari. S'au descoperit lucruri foarte compromițătoare pentru Bulgari. Mai mulți Bulgari au fost arestați.

Bulgari Iancu Ivanoff și Ioachim Anastasiu au fost expulsați pe la punctul Giurgiu, fiind dovediți că au luat parte la complotul împotriva siguranței statului român.

Grațierea lui Trifanoff.

În urma importantelor servicii pe care Trifanoff le-a adus serviciului, ca și fără de stăruințe lui nu s'ar fi putut ajunge așa de repede la prinderea vișoșăilor bulgari, se zice că Trifanoff va fi grațiat de către M. S. Regele Trifanoff de altfel are o parte exemplară. Se căste de toate faptele sale trecute și jură că s'a săturat de chestia macedoneană și că nu dorește de cât să tră-

Deposit mare de înbrăcăminte pentru
bărbați și copii

N E U M A N N M.

in Arad colțul lângă Hôtel „CRUCEA ALBĂ“

Prețuri fixe.

Comande după măsură se execută solid și prompt.

In atențiunea domnilor învățători români. Ad-cem la cunoștința domnilor învățători de la școlile populare, că Inaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică cu datul de 26 Martie 1900 Nr. pres. 1070 a aprobat manualul „Geografia pentru școlile populare întocmită pe baza planului ministerial de învățământ, partea primă pentru clasele III. și IV., de Vasilie Goldiș, profes. gimnas.“

In legătură cu aceasta anunțăm pe domni învățători, că tocmat acum a esit de sub tipar și partea a doua din Geografia dlui Vasilie Goldiș.

Ambele părți se pot procura de la Librăria editoare Ciurcu in Brașov. precum și de la toate librăriile din patrie.

Tipografia
„Tribuna Poporului“
aranzata fiind cu material nou
primește spre executare:

Tipărituri de bancă.	Cărți, Brosuri.	Orice tipăritur.
Invitări la nuntă.	Anunțuri fun- nebrale, etc.	

**Cele mai
moderate prețuri!!**

Cel mai bun croiu!

Insoțirea

CĂLȚUNARILOR din ARAD,

Strada-Bisericeii, Palatul Minoritilor.

Singură in felul său ține in deposit numai fabricații proprii sau gătește la comandă

ghete pentru dame și bărbați,

cum și papuci pentru băieți și fete, apoi ghetă comode și alte sorturi de încălțăminte.

Toate acestea nu sunt lucruri de fabrică, dar' sunt mai ieftine și mai bune.

Comande din afară se execută prompt și cu prețuri moderate.

Trimitem și la casă ghetă de probă in orice timp dorit.

Aparat elastic pentru călcaie, invenția lui Löderer, căpitan de honvezi ung. reg, aplicabil atât la ghetă de dame, cât și la ghetă pentru bărbați, se poate ave numai dela noi.

Mare magazin de creme și lăc-uri in diferite colori.

484 5-

Prețuri ieftine de necrezut!

Fondat 1840.

Fondat 1840.

STEINITZER N.

Prăvălie de materii de văpsit, zugrăvit și de lacuri, exclusiv.
Arad, piața Andrassy Nr. 3.

Lack de cea mai bună calitate pentru padiment și lack cu luciu pentru parchet.

Vapsea	Terpentin	Serlack
Firnais	Uleu de in	Fournir
Brunolin	Carbolineu	Lațuri
	Cleiu	

Toate necesariile pentru tipărire. Pausole. Modele pentru pereți.
Deposit bogat de materialuri de specialitate. Comandele din provincie se execută punctual.

489 2-10

Cel mai mare magazin din Arad și provincie în confecțiuni

pentru dame

S T E R N M. A.

Arad, piața Andrassy.